

Svampsjukdomar i vårvete

Alf Djurberg, Växtskyddscentralen, Linköping

Svampangreppen i vårvete var generellt svaga under året, och lönsamheten av en svampbehandling svag. Trots det, var det i enskilda fält väl motiverat med svampbekämpning. Rena strobilurinpreparat har tappat i effekt på grund av resistensutvecklingen och därför bör basen vid en bekämpning istället vara en triazol, eventuellt kompletterat med en strobilurin. I årets försök har olika kombinationer med Comet (strobilurin) och Tilt Top (triazol) provats. Tillsats med Tilt Top har tydligt förbättrat både effekten av behandlingen och också ökat merskördarna.

Angrepp av vetets bladfläcksjuka

Försöksseriens fyra försök har samtliga legat i ÖSF-området. Sorten har varit Triso på alla försöksplatserna vilket är en sort som brukar ge relativt stora merskördar för en svampbehandling. I försöken förekom bara vetets bladfläcksjuka. Angreppen var svaga till måttliga vid bekämpningen strax före axgång. I försöken i Örebro län förblev angreppen svaga medan angreppen utvecklades mera i de båda andra försöken. Detta återspeglas också i skörderesultatet. Framförallt försöket på Ulfhäll har gett stora merskördar för de flesta behandlingarna och var det enda försöket som gett ett positivt netto för svampbehandling.

Tabell 16. Bekämpning av svampsjukdomar i vårvete. ÖSF-området 2004. L15-3040

Behandling	Dos kg, l/ha	DC	Skörd, kg/ha					Bek netto* kr/ha	Bladfläck- sjuka, blad 2 bek effekt, %
			Ulfhäll	Marstad	Gran- hammar	Sege- rsjö	Medel- tal		
Obehandlat			5990	4620	7600	9030	6810		
Comet	0,5	47-49	+960	+340	-200	+390	+370	-170	38
Comet+	0,5+								
Tilt Top	0,5	47-49	+1500	+640	+310	+430	+720	0	78
Comet+	0,25+								
Tilt Top	0,25	47-49	+1410	+350	+0	+260	+500	+30	41
Comet+	0,25+								
Tilt Top	0,5	47-49	+1100	+590	+200	+340	+560	+10	78
Tilt Top och Comet+	0,125 0,25+	31-32							
Tilt Top	0,125	47-49	+420	+230	+10	+290	+240	-310	59
LSD			810	350	230	520	380		
Förfrukt			Rågvede	Havre	Ärter	Korn			
Sort			Triso	Triso	Triso	Triso			
Län/angrepp i obeh. led			D	E	T	T			9 %

* Vårvete 1,00 kr/kg, avdrag för torkning, hantering och frakt 15 öre/kg, körning 120 kr/ha, Comet 605 kr/l, Tilt Top 258 kr/l, körskada 1,0 % vid DC 47-49.

Växtskydd

Samtliga behandlingar i årets försök är olika kombinationer med Comet och Tilt Top. Eftersom vetets bladfläcksjuka har utvecklat resistens mot strobilurinerna räcker inte Comet ensam till för att bekämpa svampen effektivt. En kombination med Comet och en halv liter Tilt Top har i stort sett fördubblat bekämpningseffekten och även höjt merskorde betydligt jämfört med ren Comet. En delad behandling med låga doser både vid stråskjutning och axgång har däremot inte varit så effektiv i år. Den första behandlingen har inte haft någon större effekt eftersom det inte fanns något angrepp då och den senare behandlingen har troligen inte räckt till för att skydda vetet tillräckligt lång tid. Bäst netto har engångsbehandling strax före axgång gett. Allra bäst har den lägsta testade doseringen med Comet 0,25 l/ha och Tilt Top 0,25 l/ha gått, trots att bekämpningseffekten inte varit den bästa. Det är dock små skillnader i netto mellan leden.

Kvalitet

I de två försöken med lite mera angrepp har kvalitén påverkats i större omfattning än i de båda andra försöken. I försöket på Marstad var rymdvikerna och falltalet så lågt att skörden skulle klassas som ett fodervete. Även i försöket på Ulfhäll var rymdvikerna låga och skulle orsaka avdrag på priset med upptill 7 öre/kg, vilket motsvarar en försämring av nettot med drygt 400 kr/ha. I genomsnitt har rymdvikerna höjts knappt 10 g/l av en behandling. Proteinet ligger på mellan ca 13,5 och 14,5 % i samtliga försök, och det är mycket små skillnader mellan leden. Tusenkornvikten ligger på 39,5 i genomsnitt och har höjts 1-2 g av en svampbehandling. I fjol låg tusenkornvikterna betydligt lägre, 30-33 g i obehandlat på grund av att många fält brådmognade. Även i år är det stor skillnad mellan försöksplatserna. I försöken i D- och E-län var tusenkornviken ca 33 gram medan den i de båda andra försöken låg ca 10 gram högre. Vattenhalten är några tiondels procent högre i de behandlade leden än i de obehandlade.